

Communicatietoets maatregelen 14 september 2021

Opiniebeeld (peilingen eind augustus-begin september)

- Ongeveer de helft van de samenleving vindt dat er niet meer en niet minder maatregelen moeten komen.
- Een derde van de samenleving vindt dat er te veel maatregelen zijn, dit percentage is licht toegenomen ten opzichte van een eerdere peiling in augustus.
- Zo'n 40% verwacht dat er vanaf 2022 geen maatregelen meer nodig zijn, een zelfde groep verwacht dat er altijd maatregelen blijven.
- Niet-gevaccineerden voelen zich steeds vaker buitengesloten uit de samenleving.

Algemeen

- Het loslaten van de 1,5 meter is een symbolische stap, waarmee we ook aangeven dat we in een andere fase van de coronabestrijding zijn gekomen. We hebben dat samen (als samenleving) voor elkaar gekregen. Voor het draagvlak van het komende beleid helpt het om dat ook te benoemen.
- In deze fase is de samenleving open. Dat betekent het nog meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid is geworden om de verspreiding van het virus af te remmen. Het verdient aanbeveling dit te noemen.
- Tegelijkertijd zijn we er nog niet, het CTB is nog steeds een stevige maatregel. En het virus kan nog veel kwaad doen. Voorkom het beeld van een nationale 'freedom day'. Dat is in tegenspraak met de koers die we nu in gaan waarbij eigen verantwoordelijkheid belangrijk is. Ook het gebruik en controle van het CTB vraagt eigen verantwoordelijkheid van het publiek en de desbetreffende sectoren.
- Het helpt voor het draagvlak als de vaccinatiegraad, die we ook als samenleving hebben opgebouwd, gebruikt wordt voor de onderbouwing van de keuzes voor het stap voor stap loslaten van de maatregelen en de momenten waarop die maatregelen daadwerkelijk vervallen.
- Laat ook goed zien (onder meer in de persconferentie) welke regels er nu nog gelden.

Loslaten 1,5 meter

- In de praktijk is de 1,5 meter op veel plekken en door veel mensen al losgelaten. Het is dan ook belangrijk om te benadrukken waarom afstand houden wel een belangrijke maatregel was en 'social distancing' voor veel mensen nog relevant gaat zijn.
- Een grote groep mensen vindt dit een spannende stap, denk aan mensen die nog steeds kwetsbaar zijn voor het virus omdat bij hen vaccinatie niet werkt of niet mogelijk is. Het risico bestaat dat deze groep zich verder terugtrekt uit het maatschappelijk verkeer. In de communicatie is het zeer relevant om hier erkenning en aandacht voor te vragen en ook op te roepen om elkaar ruimte te geven en niet ongevraagd dicht op iemand anders te staan of iemand anders ongevraagd aan te raken in situaties waarbij dat niet nodig is, bijvoorbeeld in winkels, op straat of op het werk.

Vervallen verplichte placering, bezoekersnormen en andere voorwaarden op locaties

- Dit is goed uitlegbaar en kan rekenen op draagvlak.

Vervallen mondkapjesplicht (OV, onderwijs, luchthavens)

- In een deel van de situaties waarbij de mondkapjesplicht nu nog geldt (bijvoorbeeld het onderwijs en OV) zal dit leiden tot zorgen. Leg goed uit waarom het nu toch veilig en verantwoord is..
- Mocht besloten worden dat mondkapjes in bepaalde situaties nog wel verplicht blijven, dan helpt het voor het draagvlak als dit wordt beperkt tot situaties die niet goed vergelijkbaar zijn met andere situaties. Het is goed uitlegbaar om het in de voertuigen van het OV te verplichten, maar op het station is het lastig (daar kan je altijd afstand nemen van anderen). Het is goed uitlegbaar om het in een vliegveld te doen vanaf de douane omdat dat een heel heldere grens is en je kunt wijzen op internationale afspraken.

Thuiswerkadvies vervalt

- Dit raakt een beperkt deel van de samenleving (kantoorpersoneel), verlenging van het thuiswerkadvies is niet meer goed uitlegbaar. Het vervallen van dit advies zal kunnen rekenen op draagvlak. Tegelijkertijd zullen juist werknemers uit de kwetsbare groepen zich zorgen maken. Erkenning hiervoor helpt bij het gesprek tussen werkgevers en werknemers hierover.
- In de communicatie benoemen dat hybride werken een hele goede nieuwe vorm van werken om de gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen.

Binnenlands reisadvies vervalt

- De naleving van dit advies is laag. Het advies laten vervallen zal dan ook kunnen rekenen op draagvlak.

Coronatoegangsbewijzen (CTB)

- Het instellen voor het CTB zal voor veel ondernemers en andere beheerders van ruimtes waarvoor het gaat gelden gezien worden als een verzwarende en niet als een versoepeling. Erkenning hiervan en uitleg waarom het toch nodig is, helpt voor het draagvlak.
- Deze maatregel raakt met name mensen die niet-gevaccineerd zijn. Als hier te veel nadruk op wordt gelegd, dan draagt dat bij aan het vergroten van het gevoel dat zij steeds meer worden uitgesloten van de samenleving. Dat is niet wenselijk.
- Voor het draagvlak is het relevant om te laten zien op welke punten het CTB is aangescherpt en waarom het nu veiliger is om het in te zetten (en ook omdat de vaccinatiegraad nu veel hoger is onder jongeren). Aandacht voor handhaving door sectoren zelf en overheid helpt bij het vergroten van het draagvlak.
- Voor het draagvlak is het ook verstandig om te benadrukken dat de inzet voor langere tijd is (mogelijk enkele maanden), maar dat er ook een einde komt aan de inzet van het CTB (het is nodig voor een tijd, maar niet voor altijd) De grootste onzekere factor is de introductie van een nieuwe variant van het virus. Regelmatig wordt opnieuw beoordeeld of het CTB kan vervallen. Benoem ook dat het kabinet geen knipperlichtbeleid wil. Als het CTB vervalt, dan kan dat alleen als de verwachting is dat het langere tijd niet nodig gaat zijn.
- Er kunnen in de samenleving zorgen zijn als het met de CTB ook weer mogelijk is om in de (nacht)horeca de anderhalve meter los te laten. Tegelijkertijd wil een deel van de samenleving juist dat ook dit deel van de horeca weer open zal zijn. Geef in de communicatie extra aandacht waarom dit nu wel mogelijk en veilig genoeg is en welke verantwoordelijkheid dit vraagt bij het gebruik van het CTB.
- Benoem alleen een mogelijke einddatum als redelijk zeker is dat deze datum ook echt behaald gaat worden.